

پنج عنصر در یک بیانیه

گفت و گویی با
اصغر کفشهچیان مقدم

روز شنبه، ۱۱/۸/۷۰، مراسم معرفی بزرگترین نقاشی دیواری ایران، اثر هنرمند معاصر آقای اصغر کفشهچیان مقدم، در سالن تربیت بدنه دانشگاه تهران، تشكیل شد. در این مراسم، آقایان دکتر خاتمی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی و جمعی از رؤسا، استادی و دانشجویان دانشگاهها، حضور داشتند.

آقای کفشهچیان مقدم، طی سه سال کار مداوم، نقاشی ای به اندازه ۱۰۸۰ مترمربع بر روی یکی از دیوارهای سالن تربیت دانشگاه تهران خلق نموده است.

در این مراسم، سخنرانان، درباره این هنرمند و تابلوی او و هجوم فرهنگی و ضد ارزشی غرب، که ماهراهن، به تصویر کشیده شده بود، بحث کردند و فرهنگ خود را که براساس قرآن و ائمه معصوم (ع)، پایه ریزی

شده است، مورد تأکید قرار دادند. سخنرانان، انگیزه کار برروی چنین تابلویی را بیان مشکلات فراوان در جامعه ورزشکاران دانسته و تأکید کردند که سیاست ورزشی، نباید دنباله رو سیاست ورزشی دنیا باشد و این تابلو را که باید به عنوان یک بیانیه ورزشی به حساب آورده شود.

در مورد شرح تابلو، چنین گفته شد که قهرمان، تنها سعی در رسیدن، به پیروزی دارد، ولی هدف پهلوانان قدیم ما، هرگز رسیدن به سکو، نبوده است. متأسفانه در رژیم گذشته، حکومت کنندگان، سعی داشتند پهلوانان ما را از میدان بیرون کنند. در این تابلو نیز مرشد یک چشمی طرح شده است که دلالت می‌کند براینکه آنها می‌خواستند انسان یک بعدی ببیند و فریادی نداشته باشد که بیند. شنا کردن پهلوان در این تابلو، و به خاک مالیدن خود در ورزش باستانی، توجه او را به خدا می‌رساند.

در ادامه شرح تابلو، آمده: مشعل بی‌رنگ و کم رمق، سمبول این است که باید در مقابل المپیک، یک ایستادگی وجود داشته باشد. ما باید با ارزش‌های خودمان، وارد گود شویم. دنیا باید دو ویژگی مهم ورزشی را داشته باشد و همواره آنها را حفظ کند:

۱. مقررات انسانی مطابق اصول قرآنی،

در جهان ورزش حکم‌فرما باشد. ۲.

مبارزه دائمی ورزشکار با ضد ارزشها و امور غیر خدایی.

در قسمت پایانی تابلو، ورزشکاری را می‌بینیم که برعلیه نظام استعماری حاکم بر ورزش جهان، به پا خاسته و دستی درحالی که یک جلد قرآن مجید را بالا گرفته در کنار او وجود دارد. فضای تابلو حاکی از حمایت دستی غیبی و امدادی الهی است.

آقای کفشهچیان مقدم، خواهش

می‌کنم، شرحی از زندگی خودتان را برای ما بفرمایید.

بسم الله الرحمن الرحيم. بنده در سال ۱۳۴۲، در مشهد مقدس، متولد و در همان کوچه بازارهای مشهد، بزرگ شدم. در مدرسه ابتدایی غفاری مشهد، شروع به تحصیل کردم، هم‌زمان با تحصیل، در بازار انگشت‌فروشی، به قالی فروشی و... پرداختم و هنگامی که در دبیرستان، در رشته ریاضی فیزیک درس می‌خواندم، به کار

بنایی هم مشغول بودم و کم و بیش، کار نقاشی را هم انجام می‌دادم. در سال اول نظری، پیش یک نقاش مشهدی، به نام آقای پیراسته به عنوان شاگرد مشغول شدم و ماهی ۷۰۰ تومان می‌پرداختم. پرداخت این مبلغ برای من، بسیار سخت بود تا اینکه تقاضای پادری او را کردم. بعد از دیپلم، دوباره در بازار مشغول کار شدم و در تربیت معلم هنر، به تحصیل خود ادامه دادم تا اینکه در سال ۶۴، به دانشگاه، تهران وارد شدم. هم‌زمان، همکاری خود را در سال ۶۳، با جهاد دانشگاهی مشهد و جهاد دانشگاهی تهران، شروع کردم. در سال ۶۶، سومین کار دیواری خود را که همان کار سالن تربیت بدنی دانشگاه تهران است، آغاز نمودم. در سال ۶۸ در آزمون اعزام به خارج، قبول شدم و فعلًا در فرانسه مشغول به تحصیل هستم.

چه طور شد که به رشته هنر و آورده؟

با اینکه در رشته ریاضی فیزیک معدل خوبی داشتم، رشته هنر را انتخاب کردم. زیرا فکر می‌کردم که هنر می‌تواند وسیله‌ای برای کمک به مردم و هدایت آنها باشد. فکر می‌کردم می‌شود بین وسیله به مردم کوچه و بازار، خدمت کرد.

فرمودید، سومین کار شما این تابلویی است که در سالن تربیت بدنی کار شده، تابلوهای اول و دوم شما چه موضوعاتی داشتند؟ اولی را در سال ۶۲، در بوکان به اسم «مردان انقلاب» نقاشی کردم و ۴۵ مترمربع بود. دومی را در گرگان، به اسم مردان حق، که چیزی حدود ۲۲۵ مترمربع بود. آن دو هم به همین سبک خاص بودند، یا فرق داشتند؟

من به دنبال سبک نبودم و چون یک دانشجو بودم، داشتم تجربه می‌کردم. وقتی از کلاس دانشگاه خسته می‌شدم، این کارها را انجام می‌دادم. آن کارها مثل این تابلو، به صورت شسته رفته فعلی نبودند. راستش، روی این کار، اسم سبک را هم نمی‌توانم بگذارم. این، یک کار دانشجویی بوده است.

این تابلو، بیشتر به نقاشیهای انقلاب مکزینک و نقاشیهای

است که خصلتهای بارز یک انسان را داراست. او هم در ضمن می‌تواند قهرمان هم بشود و به روی سکوی قهرمانی هم ببرد. متأسفانه امروزه قهرمانی هم در ایران ناآکاهانه یا آگاهانه دارد مد می‌شود. یعنی، یعنی جوانها را تنهای برای رسیدن به سکو تربیت می‌کنند. این جای تأسف بود که من می‌دیدم یک جوان سیزده- چهارده ساله، عکس مثل «مارادونا» را در خانه اش زده و نمی‌دانستم این جوان، چه چیز مارادونا را قاب گرفته بود؟ قهرمانی اورا یا آن مدالی که از خون اکثر فقرای جهان، جمع شده بود؟ این مسائل باید برای جوانان ما بخصوص، ورزشکاران، ما روشن شود. در میان ورزشکاران، تبلیغ می‌شود که ورزش برای سلامتی و فکر سالم، مفید است، من هم دقیقاً این را قبول دارم. اما در غرب، دارند استفاده دیگری از این عبارت می‌کنند. بدن سالم و فکر سالم ورزشکاران را در جهت استثمار آنها، دقیقاً به کار می‌گیرند.

نظر شما درباره «هنر کارگاهی» و «روشنی‌فکرانه» و هنری که در خدمت توده‌های مردم و کسانی که حتی شاید پولی نداشته باشند که هزینه تماسای این هنرهای بپردازند، چیست؟

راستش من موضوع هنر، هنر متعدد و هنر اسلامی، که در ایران مد شده را بکلی قبول ندارم. چیزی که مسلم است، اشتباہی است که همه دارند می‌کنند. دارند هنر را در قالبها به یک شکلی، به گیری می‌کنند. در نقاشی و مجسمه‌سازی هم همین طور ممکن است در این جاما، چیزهایی هم پیدا بشود. اینکه حالا، اسم آنها را هنر بگذاریم و تابلو را هنر بنامیم و مجسمه‌سازی و تئاتر و این‌جور چیزها را هنر بدانیم، جای بحث دارد. اگر اینها هنر باشند، باید وظایف خودشان را به طور کامل انجام دهند.

چرا هنر را به شکل فعلی اش قبول ندارید؟

این به تعریف هنر برمی‌گردد، که هر کسی به سلیقه خودش، تعزیزی برای هنر دارد. یک عده می‌گویند. باید در هنر زیبایی وجود داشته باشد. در جامعه‌ای که در حال حاضر، برای فقرا لذت، معنی ندارد، زیبایی معنی ندارد. پس، خود به خود، هنر هم جا

این طوری انگیزه‌ام شروع شد. روزی، به استادیوم ورزشی رفتم. در آنجا سوژه‌ام را پیدا کردم. من جوانها و نوجوانهای را می‌دیدم که ناخواسته، حرفاها را ادا می‌کردند و تحت شرایطی واقع شده بودند، که خودشان هم نمی‌دانستند چه می‌خواهند و چه می‌کوینند. از این فلانی... گفتن در ورزش و اسمهای دیگری که الان به‌اطار ندارم....

متأسفانه، مسائلی وجود دارد که چه در جهان و چه در ایران روی آنها سرمایه‌گذاری می‌شود. شاید حالا در ایران هدفی نباشد، ولی در کشورهای دیگر دقیقاً این هدف هست که با ورزش، سلیقه‌هایی هم تحمل کنند تا جوانها و مردم بگیرند و آنها را جذب کنند. کلمه پهلوان و قهرمان، از نظر من، دو کلمه متمایز است. پهلوانی، قهرمانی را هم شامل می‌شود. ولی در اصل پهلوان

غول آسا و قهرمانانه شباهت دارد، چه توضیح و تفسیری در این رابطه دارید؟

من زاویه‌هایی از نقاشی مکریک و زاویه‌هایی از نقاشی میکل آنژ را انتخاب کردم. چون من متأسفانه استادی در این زمینه، در مدت تحصیلم در دانشگاه نداشتم، تنها رو به کتابهای تاریخی بدم. من از میکل آنژ زیبایی را گرفتم و بزرگنمایی‌هایی که در فرمها کرده بودم. مهمترین چیزی که من از نقاشیهای مکریک گرفتم، ترکیب‌بندی متشی در نقاشیهای سیکیروس بود و اغراق‌های شدیدش، که رساله‌ام را نیز در باب «اغراق» نوشته‌ام.

این نقاشی، از تحقیر شدن و پایمال شدن پهلوانان و قهرمانان حکایت می‌کند. لطفاً در این رابطه بیشتر توضیح دهید.

پیدا نمی‌کند. حالا که بعضی‌ها، ادعا می‌کنند که هنر باید «سرخوشی» بیاورد و از آن لذت ببرد شود، پس، در دنیای فقرای ما، که اکثر جامعه را تشکیل می‌دهند، هنری وجود ندارد. چون آنها به فکر شکرانشان مستند. حالا یک عددی را هنرمند می‌گویند و هنرهایشان را در کالریها و خانه‌اغنیا، به نمایش می‌گذارد. بنده در این زمینه، نظری ندارم و سعی می‌کنم خودم را از کل این قضیه، کثار نگاهدارم. چون فکر می‌کنم، هنر امروز، در کل جهان، بازیچه خوبی قشتگی در دست سیاستمداران شده است و هنرمند امروز هم ناخودآگاه، در دام آنها می‌افتد.

شما هنر را چگونه می‌بینید؟
هنر، یعنی، عشق به آزادی انسانها و دوست داشتن آنها. فرقی هم نمی‌کند، همه از این مکتب برخوردارند. اگر عشق به آزادی و دوست داشتن همتوغ وجود داشته باشد، هنر هم است. اگر من گلی را بیافرینم و در این موقعیت، سمبولیک کار کنم و نتوانم با مردم، ارتباط، برقرار نسایم؛ احتمالاً، ممکن است اشکال در من باشد که معنی هنر را نفهمیده‌ام.

شما فطری بودن هنر را چگونه تعریف می‌کنید؟

من در این زمینه مطالعه زیادی ندارم. ولی چیزی که به فکر من می‌رسد، این است که باید اول، زیبایی را تعریف کرد. اگر زیبایی این است که الان، همه موضوعاتی می‌کنند، ما آن را نداریم. حتی موضوعاتی آن هم رشت ترین موضوعاتی روز است. اگر دردهایی که آدم می‌بیند و شاید چندشش می‌آید، نوعی زیبایی باشد، پس، خود زیبایی چیست؟ در دید من زیبایی می‌شود یک چیزی نسبی و اگر بگوییم هنر، فقط زیبایی است، این در همه موارد صدق نمی‌کند. باید چیزهایی را کثا را بگذاریم. حالا این فطری یا نیاز بشر بوده که با همنوعش به خاطر سیاست زندگی اش، ارتباط برقرار کند. اینکه از بدو تولد، انسان در غارها، برای شکار و برای ارتباط با همنوعش، نقاشی می‌کرده است، بخشی است که صحت و سقمه آن را دیگران باید ثابت کنند.

آیا این تبلو، با توجه به وسعت سوژه‌اش، به یک نوع هرج و مرج کشیده نشده است.

من، راستش، نمی‌خواستم زیاد در مسائل داخلی فعلی وارد شوم. تنها به این نکته اکتفا می‌کنم که مستولین ما باید چشم بسته، بدنیال قضایا نزوند. یعنی اگر به افرادی مانند سلیمانی احتیاج دارند، بیایند، سلیمانی‌ها را تربیت کنند و آنها را بهلوان بار بیاورند. ما در آینده، به سلیمانی‌ها احتیاج داریم.

آیا این فکر شما، یک ضرورت و نیاز اقلایی نیست؟

چرا من این را نمی‌نمی‌کنم. من می‌گویم که شاید سلیمانی هم راضی باشد که ما راه راست و درست را انتخاب کنیم. سلیمانی به بیکان احتیاج ندارد. بیایید راه را برای سلیمانی‌ها، درست کنیم.

اگر ممکن است. دربلاوه این راه بیشتر توضیح بدهید.

راه این است که بیاییم کارها را از پایه درست بکنیم. ببینیم اول هدف ما از ورزش چیست ببینیم، انقلاب ما چه چیزی از این ورزش می‌خواهد. آیا می‌خواهیم در سطح بین‌المللی مطرح بشویم؟ خوب اگر هدف، این است، کاری ندارد، سرمایه‌گذار، بیایید سرمایه‌گذاری کن و فوتبالیست و استاد از خارج بیاورد و سریع هم بالا بیاید.

به نظر شما اهدافی که باید در ورزش و در خدمت انقلاب باشد، چیست؟

اگر قرار باشد که ماققطدر سطح جهانی قولهایی به ورزشکاران بدهیم مبنی بر اینکه شما این گونه باشید تا آن‌گونه بشوید و فقط ادعا کنیم و عمل نکنیم، دیگر بهلوانی بپدا نمی‌شود. من فقط این را می‌دانم که مملکت ما، قهرمان نمی‌خواهد و به بهلوان، به معنی انسانی آن، نیاز دارد.

چگونه ایران می‌تواند روح بهلوانی و انسانی خودش را در سطح جهان، نشاند؟

آنچه مسلم است، این است که ما اندیشه‌ای داریم و می‌خواهیم آن را عرضه کنیم. مهم این نیست که فعلًا جامعه بین‌المللی ما را بینزیرد، من می‌خواهم بگویم که وارد جامعه اروپایی نشویم، ما باید وارد شویم و قد علم کنیم. آنچه مهم است اینکه ما نباید اندیشه خود را زیر یا بگذاریم.

در تبلو می‌بینیم که خنجری از پشت به بهلوان اصابت نموده است و بقیه ورزشکاران، ملت و مبهوت به او می‌نگردند. قصدتان از این موضوع چه بوده است؟

من آن میخواستم را که من از پشت، به بهلوان زده‌ام. سعیل عاملى سیاسی گرفته‌ام. همان‌گونه که خود می‌بین، عاملى است برای کوییدن یا اتصال و محکم کردن، برای اینکه، بقیه اینها، خودشان را رسم کنند یا به قول معروف، میخشن را بکویند. این اتفاق، برای بهلوان ما روی داده است و ورزشکاران ما هم سنگواره‌های شده‌اند که سنگ قبرهایشان در دستشان است. علتش این است که ما کمی را نداریم تا در زمینه ورزش به ما هشدار بدهد که کجا ایستاده‌ایم.

آن دو پندی که دستهای بهلوان را بسته است، سعیل چیست؟

ورزشکاری که در ورزش باستانی شنا می‌رود، در هر رفت و خیزی که روی زمین می‌کند، حکایت از این دارد که او از خاک به وجود آمده است و دوباره به خاک بر می‌گردد. بهلوان، این خاکی بودن را قبول دارد، ولی سیاستها، اورا در همین خاک نگاه داشته‌اند و به او اجازه بلند شدن را نداده‌اند. قرص خورشید، سعیل حقیقت است در انتظار طلوع.

منظور از آن رنگها که بعد از تصاویر قلب شده بهلوانان، آمده چیست؟

این، همان تلاقی دو نوع ارزش است که یکی از آنها ارشاهای اروپاست و یا ها و تبلیغات دنیای غرب. یکی هم ارشاهای ماست که فقط تابلو شده. و در این تلاقی ارشاهای ما درحال ریخته شدن است.

چرا شهید در قسمت فرمایی غربی و لاتینی قرار گرفته است؟
برادر هجوم اینها و ضعف ما در این زمینه بوده است.

دستگاههایی هم در تابلو نقاشی شده که بینندۀ فکر می‌کند در این قضیه، تکنولوژی هم نقش داشته است؟

مشعل المپیک، که از یونان شکل گرفته، به خاطر ارتباط ملل مختلف با یکدیگر بوده است. ولی امروزه این طور نیست. امروزه مشعل المپیک، چرخ صنایع و قدرت‌های بودژوازی را می‌چرخاند. این همه هیاهو برای گرفتن امتیاز المپیک در کشورها، قهرمانانی را پیرویش داده است. درحالی که در کثار آن و در جهان شاهد فقر بسیار زیادی هستیم. به طور کلی بگوییم که سرمایه‌داری، ورزش را در سیطره خود دارد

واز آن سود می برد.

منظورتگان از قسمت پایانی

تابلو چه بوده است؟

این نتیجه کار خود را در یک بیانیه، ارائه دادم و آن را در پنج عنصر معرفی کردم. یک ورزشکار باید هر روز، با شیطان و نفس اماره خود و با بیگانه اجنبی مبارزه کند. بعد به پرتاپ نیزه یا به عملیات ورزشی بهره‌آورد. ما باید یک روشنگر و یک رهبر ورزشی و یک مشعل زنده، داشته باشیم. من در اینجا، در تضاد با مشعل المپیک، قرآن را به عنوان راهنمای برای همه انسانها، در دستی قرارداده‌ام.

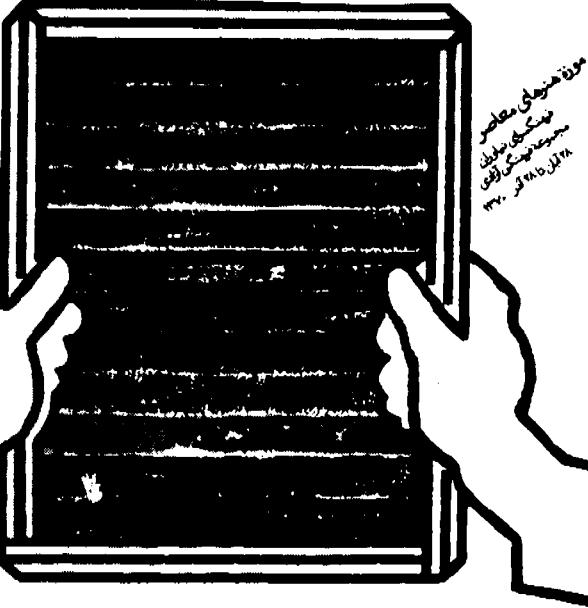
شما فکر می‌کنید «رمی جمهه»، برای یک ورزشکار، چه چیزی می‌تواند باشد؟

ساختن بدن و فکر سالم است. فکر سالم در اروپا این است که من این کار را بکنم تا به بول و به شهرت برسم. در ایران شاید چیزهای دیگری را غلم کنند. ما بدبنتال قهرمان شدن در فلان ریشه ورزشی نیستیم. ما اهدافی داریم که ورزش کمکی برای رسیدن به آنهاست. «رمی جمهه» می‌تواند با مردم بودن باشد.

بفرمایید در نهایت چه چیزی را در تابلو می‌خواسته‌اید، بیان کنید؟

آن دستی که از آسمان بیرون آمده و باز شده، شامل سه رنگ اصلی موجود در طبیعت است. من این را نشانه رحمت و پشتونه تمام انسانهایی که از خدا همیشه برای آزادی انسان کمک می‌کرند، فرض کرده‌ام. و این پنج سمبولی که نام بردم یعنی، آین نامه بین المللی، کتاب قانون، مشعل، خداوند همیشه برای پیروزی حق بر باطل کمک می‌کند.

با تشکر از شما که وقت خود را در اختیار ما گذاشتید. □

جشنواره عکس کودک و نوجوان سوره

مانده است. آموزش عکاسی، در مکانهای مختلف جاافتاده، ولی بهدلیل کمبود ابزار، مواد اولیه و استاد، به سختی می‌لذک. واحد هنری‌ای تصویری حوزه هنری، درجهت انجام رسالت تاریخی- هنری خود و رفع کمبود امکانات و مواد اولیه عکاسان، سعی دارد در آینده، تسهیلاتی را برای عکاسان، بخصوص، کودکان و نوجوانانی که با این واحد در ارتباط هستند، فراهم کند تا آنها بتوانند با ابزار و القای کار آشنا شوند. این کار با توجه به انتظار مردم از مسئولان آموزشی و هنری، می‌تواند نویدبخش و امیدوارکننده باشد.

به علاوه، ایجاد محیط سالم آموزشی و برای این نمایشگاهها و نمایش تجربه‌ها و استمرار بخشیدن به آنها، می‌تواند موجب تحول بزرگ در امر عکاسی و نمایش عکسهای در خدمت مفاهیم عمیق اسلامی گردد. بخصوص، آینده‌منگری، تأکید و توجه به آموزش کودکان و نوجوانان، ازطرف حوزه هنری، قابل تقدیر است. جشنواره‌ایی از این دست که آگاهانه به شناخت تواناییها و پویاییهای ذهنی کودکان و نوجوانان می‌پردازد و به سوژه و موضوع، نظر دارد، در آینده می‌تواند با برنامه‌بریزی و گسترش منطق نمایش عکسها و انتخاب عکس‌هایی که دارای جذابیت عکاسانه باشد، قابلیت و کارآیی خود را در سطح بالایی، تداوم بخشد.

دومین جشنواره عکس کودک و نوجوان سوره، از تاریخ ۷۰/۸/۱۰ تا ۷۰/۸/۲، در تالار اندیشه حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی برپا شد. این جشنواره، شامل نمایشگاه عکس، کلاس‌های عکاسی، اصول کادربرندي و ظهور و چاپ عکس، جلسه نقده و بررسی عکس، جلسه پرسش و پاسخ پیرامون مسائل مختلف عکاسی و نشستی با هیئت داوران بود.

عکس‌هایی که در این جشنواره به نمایش گذاشته شده بود، اکثراً بیان‌کننده مسائل تربیتی و اجتماعی بود. برگزارکننده، هدف برگزاری این جشنواره را آشنا ساختن عموم مردم، بویژه، کودکان و نوجوانان به فن عکاسی به عنوان وسیله‌ای برای بحث محتواهی درباره عکسها و روش ساختن عملکرد تبلیغاتی، تربیتی- هنری و انتقال مفاهیم اجتماعی- تربیتی اعلام کرد. این جشنواره، توانست با یک برخورد هوشیارانه و علمی- تخصصی، به هدفهای خود نزدیک شود.

در این جشنواره، شیوه عرضه و نمایش عکسها و تفکیک موضوعی آنها، توجه به اصل خلاقیت هنری در انتخاب و تنظیم عکسها، نقش مهمی در جذب تماشاگر و ارائه مفاهیم مورد نظر داشت. عکاسی اجتماعی و هنری، مقوله‌ای است کاملاً تخصصی و فنی که متأسفانه، در مملکت ما بسیار ناشناخته و مهجور